

I en Skrivelse af 1. August d. A. har Bankinspektør Hald nu oplyst, at han stedse mener at have handlet og disponeret, som om Mejeriernes Fællesorganisation ikke var juridisk ansvarlig for Mælke-Eksportens Gæld. Denne Udtalelse, der efter alt, hvad der er gaaet forud, maa forekomme ganske forbavsende, gør dog ikke i nogen Maade hans Optræden i Sagen mere forsvarlig, idet der da nødvendigvis maatte regnes med en betydelig Risiko og Udsigt til et Tab paa det paa-gældende Engagement. Bankinspektørens Erklæring af Oktober 1923 bliver herefter dobbelt urigtig, ligesom den i Tiden efter Undersøgelsen af Engagementet i 1923 stedfundne ikke uvæsentlige Forøgelse af Kreditten bliver endnu mere uforsvarlig, end den ellers vilde være.

At Banken kunde udøve et vist Tryk paa Fællesorganisationen gennem den Bankens tilkommende Adgang til at fastsætte Prisen paa den af Mejerierne til Mælke-Eksporten leverede Mælk, kan maaske erkendes, men at dette ikke kunde afgive tilstrækkeligt Grundlag for ganske at undlade Hensættelser paa Engagementet, maatte staa fuldkommen klart. Jeg henviser her til Rigsdagsudvalgets Udtalelser om dette Spørgsmaal, hvor det hedder: „Den Sikkerhed, Banken erhvervede ved Adgangen til at diktere Prisen paa den leverede Mælk, maatte, hvad Bankens Ledelse burde have indset, være illusorisk, da Mælkeleverandørerne netop var Bankens Indskydere og Kunderkreds, og da den indtegnede Mælkemængde var utilstrækkelig til Opretholdelse af Fabrikkerne for-svarlige Drift.“

Bankinspektør Halds Behandling af hele dette for Andelsbankens Skæbne afgørende Spørgsmaal saavel som den øvrige af ham i 1923 foretagne Undersøgelse kan ikke kaldes forsvarlig, i Særdeleshed naar Hensyn tages til den almindelige Utryghed og Mistillid, der kom til Orde overfor Banken, og til, som jeg har omtalt, at Forstkandidat Dalsgaard i sin Klage netop havde peget paa de afgørende Punkter, og saa endvidere til, at Bankinspektøren havde tilstrækkelig Tid til en grundig Undersøgelse, nemlig hele Sommeren 1923. Urigtigheden af den som Afslutning paa Undersøgelsen af Bankinspektøren afgivne Erklæring maa under de saaledes foreliggende Omstændigheder vanskeliggøre det i høj Grad at nære den Tillid til Bankinspektør Halds Varetagelse af Embedets Funktioner, som er nødvendig, for at disse kan ske Fyldest paa tilfredsstillende Maade.

Angaaende Bankinspektør Halds Forhold med Hensyn til Andelsbanken i den efter Undersøgelsen i 1923 forløbne Tid skal jeg henvise til Andelsbankudvalgets i det store og hele enstemmigt tiltraadte Beretning og den i denne paa en Række Punkter udtalte Misbilligelse af Bankinspektør Halds Forhold i Sagen. I saa Henseende skal jeg f. Eks. minde om, at et Flertal af Udvalgets Medlemmer med Hensyn til hans Medvirken til Andelsbankens Rekonstruktion i Januar 1925 udtaler en Beklagelse over, „at han paa afgørende Punkter, først og fremmest med Hensyn til Fællesorganisationens Stilling til Bankens Krav overfor Mælke-Eksporten, neppe har haft den Viden, som han under Hensyn til Handelsministeriets Paalæg burde og kunde have haft“. Dette Paalæg fra Handelsministeriets Side gik, som det vil erindres, ud paa, at Bankinspektøren nøje skulde følge Bankens Virksomhed, hvilket kun i højst utilstrækkeligt Omfang var sket som Følge af, at Bankinspektør Hald ansaa særlige Undersøgelser for at være, som han sagde overfor Andelsbankudvalget, „ganske formaalsløse“.

I Rigsdagsudvalgets Beretning peges der ligeledes paa det særdeles uheldige Forhold, at Bankinspektør Halds Medvirken til den nævnte Rekonstruktion af Andelsbanken skete paa en saadan Maade, at de fra Andelsside ved denne Lejlighed til Raadighed stillede Beløb i Virkeligheden blev indbetalt under ganske urigtige Forudsætninger.

I Rigsdagsudvalgets Beretning udtales ligeledes fra det samlede Udvalg en skarp Kritik af, at Bankinspektøren ikke har hindret Udsendelsen — og vel end ikke søgt at hindre Udsendelsen — af det ganske urigtige Regnskab, som Andelsbanken afgav for Aaret 1924 paa et Tidspunkt, hvor det, som det anføres i Beretningen, „mere end nogen Sinde gjaldt om at vejlede og ikke vildlede Offentligheden“.

Et Spørgsmaal, der har spillet en betydelig Rolle under den i Forbindelse med Andelsbanken og Rigsdagsudvalgets Beretning førte Diskussion, er Spørgsmaalet om den Opfordring, som Bankinspektør Hald i 1925 skal have rettet til den daværende Formand for Andelsbankens Bestyrelse om at udstede en vildledende Erklæring, gaaende ud paa, at Bestyrelsen havde befundet Forholdene i Banken, som man kunde vente det. Dette Spørgsmaal har jeg imidlertid ikke gjort til Genstand for nærmere Undersøgelse ved denne Lejlighed, idet det i øvrigt fremkomne synes paa tilstræk-